

Vodný svet v obrázkoch

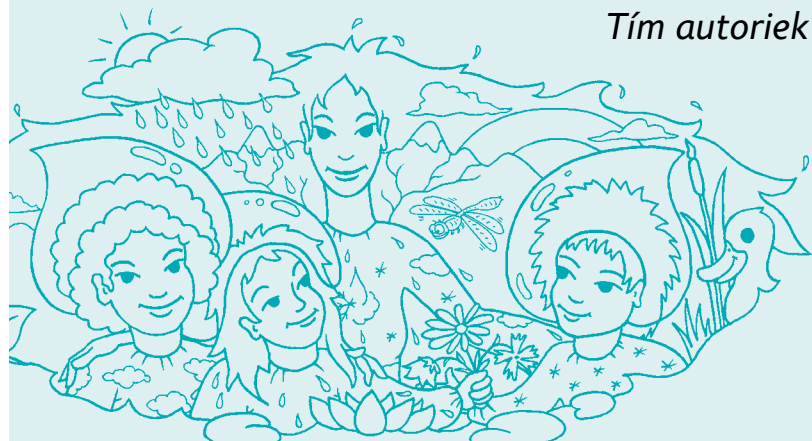
Maľovanka s veselými úlohami pre deti predškolského veku

Milí rodičia/učitelia, priáním nás, autoriek, je, aby táto maľovaná knižka bola príjemným, náučným i veselým pomocníkom na ceste k spoločnému spoznávaniu tajomstiev VODY. Niektoré odhalia deti postupne, vlastnou skúsenosťou, iné im odkryjú rodičia alebo učítelia.

Na ceste za objavovaním vodných tajomstiev im môže pomôcť aj maľovanka, ktorú práve držíte v rukách. Ukrýva v sebe príbeh detí vody, ktoré počas roka putujú od prameňa až do mora, pričom sa oboznamujú s vodnými obyvateľmi. Spoznajú svet vody nielen na zemi, ale aj v podzemí a v oblakoch. Počas svojho putovania odhaľujú skupenstvá vody a stretávajú sa s jej štetrením, ako i znečisťovaním.

Budeme radi, ak sa k ich putovaniu pridáte i vy spolu s vašimi deťmi, na ktoré čaká nielen nové poznanie, ale i radosť z maľovania a zaujímavé úlohy. Želáme vám pekné vodné zážitky.

Tím autoriek

Slovníček pojmov

Kolobeh vody (vodný cyklus) je neustály obeh vody na Zemi. Voda sa vyparuje z morí a oceánov, vytvára oblaky a mení sa na vodné kvapky, ktoré dopadajú na zem v podobe dažďa. Z nej sa rovno vyparujú alebo vsakujú do pôdy, kde môžu presiaknuť až do podzemných vôd. Voda, ktorá sa dostane do potokov a riek, sa vydáva na dlhú cestu do mora, z ktorého sa znovu vyparí a vráti sa na zem v podobe dažďa, snehu alebo krúpov.

Pramenisko je miesto, kde sa podzemná voda dostáva na povrch – vyvierá v podobe prameňa.

Mokrad' tvorí prechod medzi vodným a suchozemským prostredím. Je to územie, kde je pôda podmáčaná, prípadne ju pokrýva plytká vrstva vody. Niekedy ju môžeme prirovnať k plytkému jazeru, v ktorom je voda len taká hlboká (do 2 metrov), že umožňuje rastlinám zakoreňovať sa v dne.

Koreňová čistiareň odpadových vôd je umelo vytvorená mokrad', v ktorej sa na čistenie vody využívajú prírodné procesy. Rastlinky v nej svojimi koreňmi zachytávajú znečisťujúce látky rozpustené vo vode (najmä zlúčeniny dusíka a fosforu) a využívajú ich na svoju výživu. Pôda vodu filtruje a tie najmenšie nečistoty z nej vychytávajú mikroorganizmy. Kal, ktorý pri tom vzniká, môžeme využiť ako ekologické hnojivo. Takýto proces prebieha aj v prirodzených mokradiach.

Čistiareň odpadových vôd (ČOV) je zariadenie, v ktorom sa voda čistí v troch stupňoch – mechanicky (odstraňujú sa z nej najväčšie nečistoty), biologicky (pomocou mikroorganizmov) a fyzikálno-chemicky (využívajú sa napr. reakcie na vychytanie znečisťujúcich molekúl z vody).

Ekoznačka je oficiálne schválené označenie výrobkov šetrných k životnému prostrediu.

Vysvetlenie ikoniek

jar

leto

jeseň

zima

úloha pre deti

Vítame vás, deti milé,
spolu, hľa, od tejto chvíle
na výlet sa vyberieme,
vodný príbeh rozpovieme.

Ako sa tá voda točí
v podzemí aj po úbočí,
od prameňa až do mora,
víla vody nás už volá!

Vodná víla na jar vstala,
deti vody zobúdzala.
Je čas oči otvoriť,
na cestu sa vypraviť.

Pred nami je celý rok, k vodným čarom už len krok. Pozorne ma počúvajte, v hre s vodou sa zaúčajte.

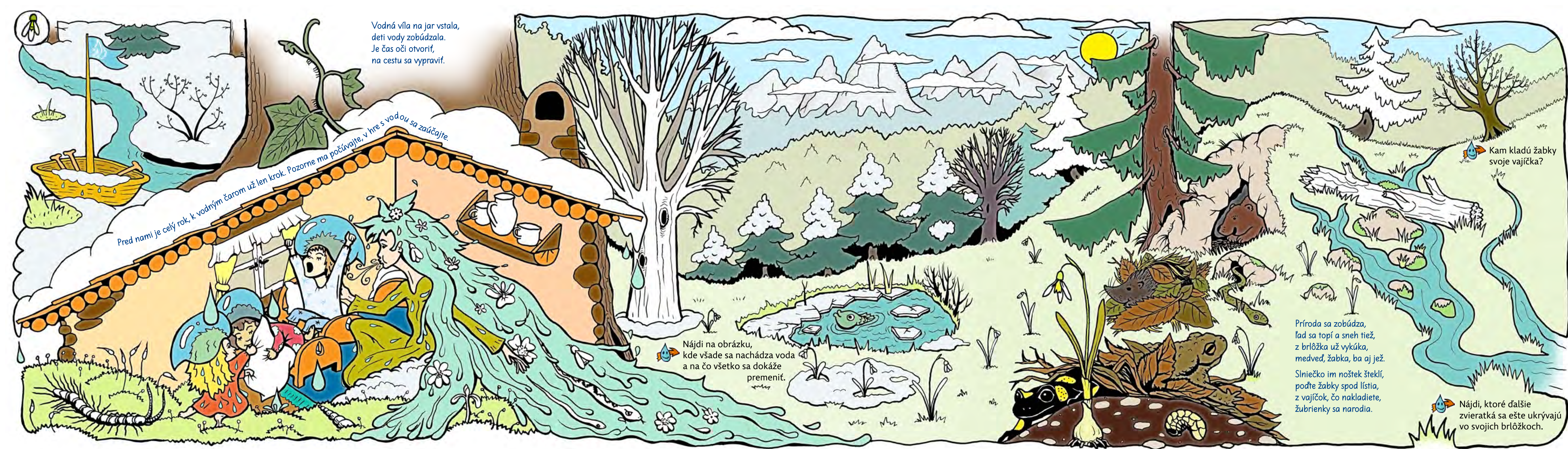
Nájdí na obrázku,
kde všade sa nachádza voda
a na čo všetko sa dokáže
premeniť.

Príroda sa zobúdzá,
ľad sa topí a sneh tiež,
z brlôžka už vykúka,
medveď, žabka, ba aj jež.

Slniečko im noštek štekľí,
podťe žabky spod lístia,
z vajíčok, čo nakladiete,
žubrienky sa narodí.

Kam kladú žabky
svoje vajíčka?

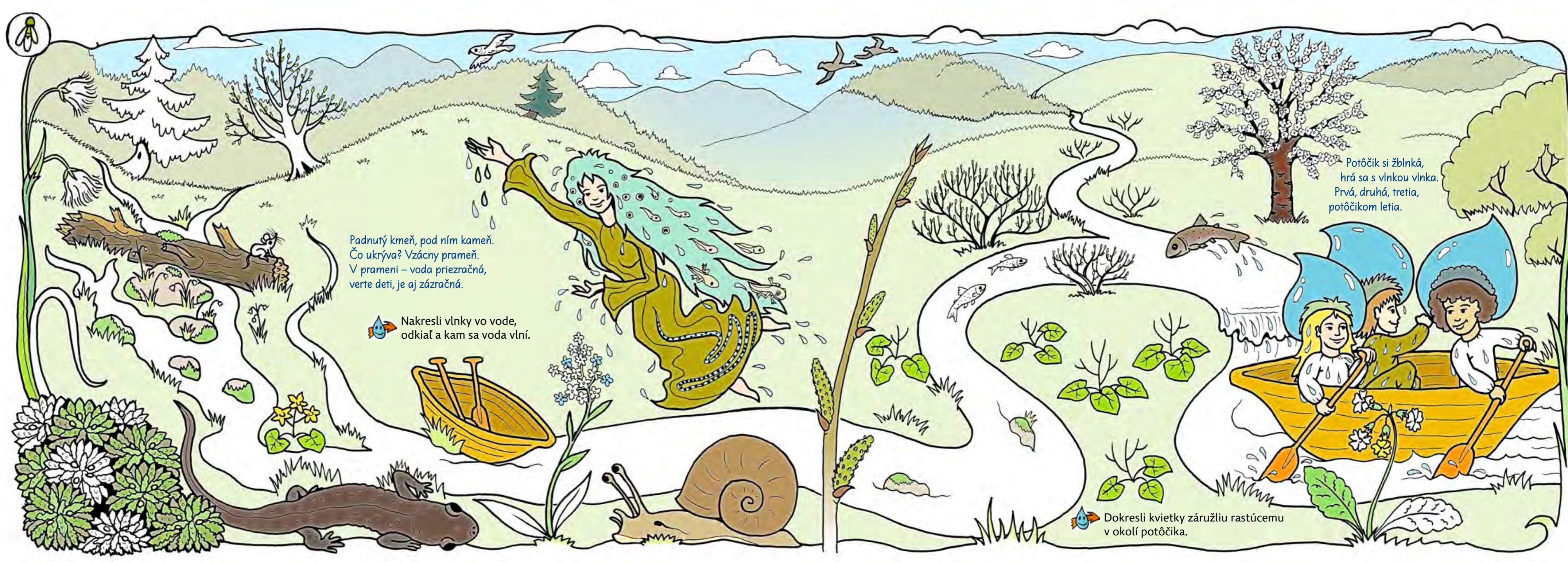
Nájdí, ktoré ďalšie
zvieratká sa ešte ukrývajú
vo svojich brlôžkoch.

Voda to je čarodejka,
sila v nej je veru veľká.
Niekedy je kvapka, potom ľad,
môžete z nej cítiť chlad.

Vločku na dlaň zachyťte –
je to voda, vidíte?
Parou vie byť tiež,
teraz to už vieš.

Padnutý kmeň, pod ním kameň.
Čo ukrýva? Vzácný prameň.
V prameni – voda priehľadná,
verte deti, je aj zázračná.

 Nakresli vlnky vo vode,
odkiaľ a kam sa voda vlní.

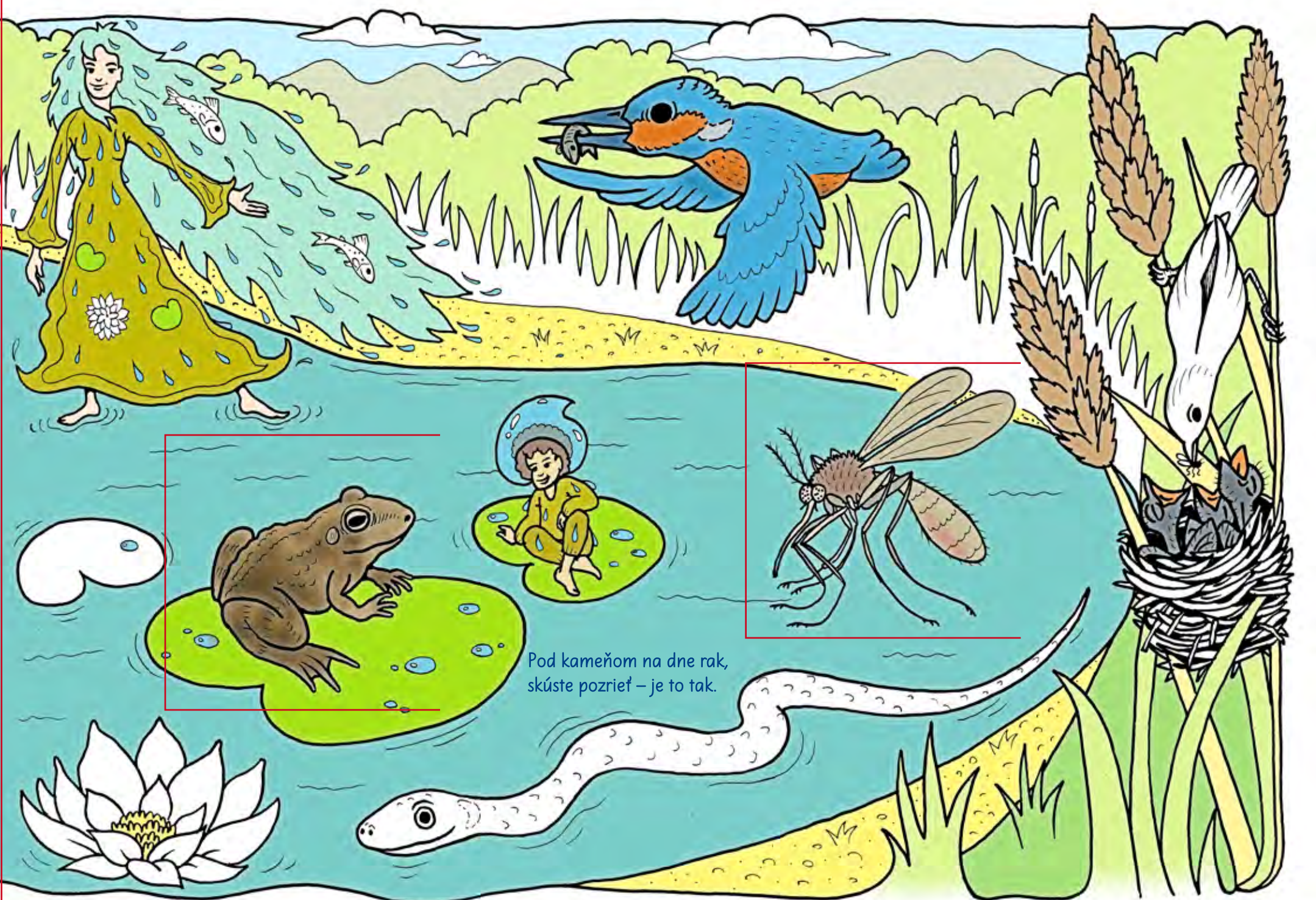
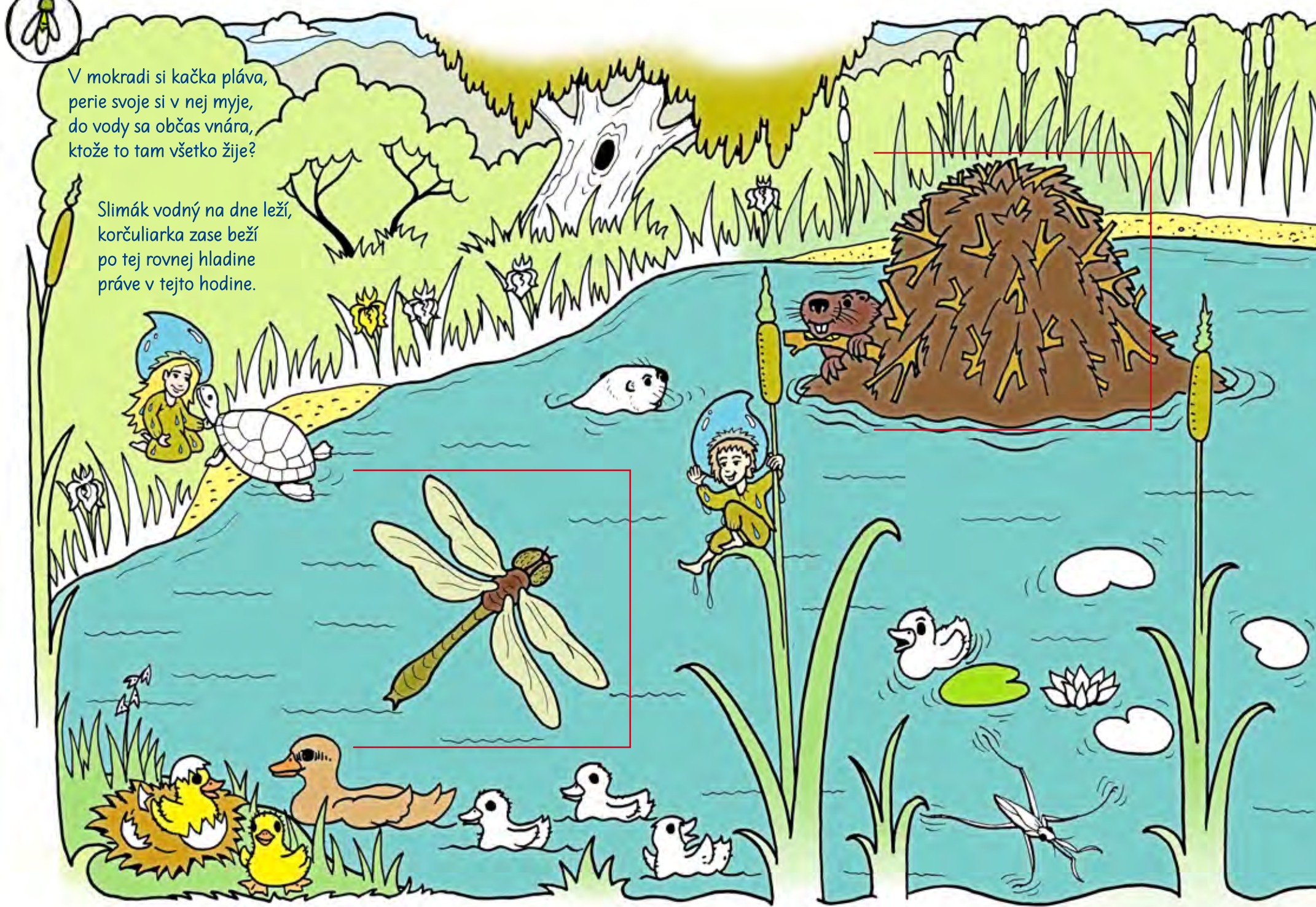
Potôčik si žblnká,
hrá sa s vlnkou vlnka.
Prvá, druhá, tretia,
potôčikom letia.

 Dokresli kvietky záružliu rastúcemu
v okolí potôčika.

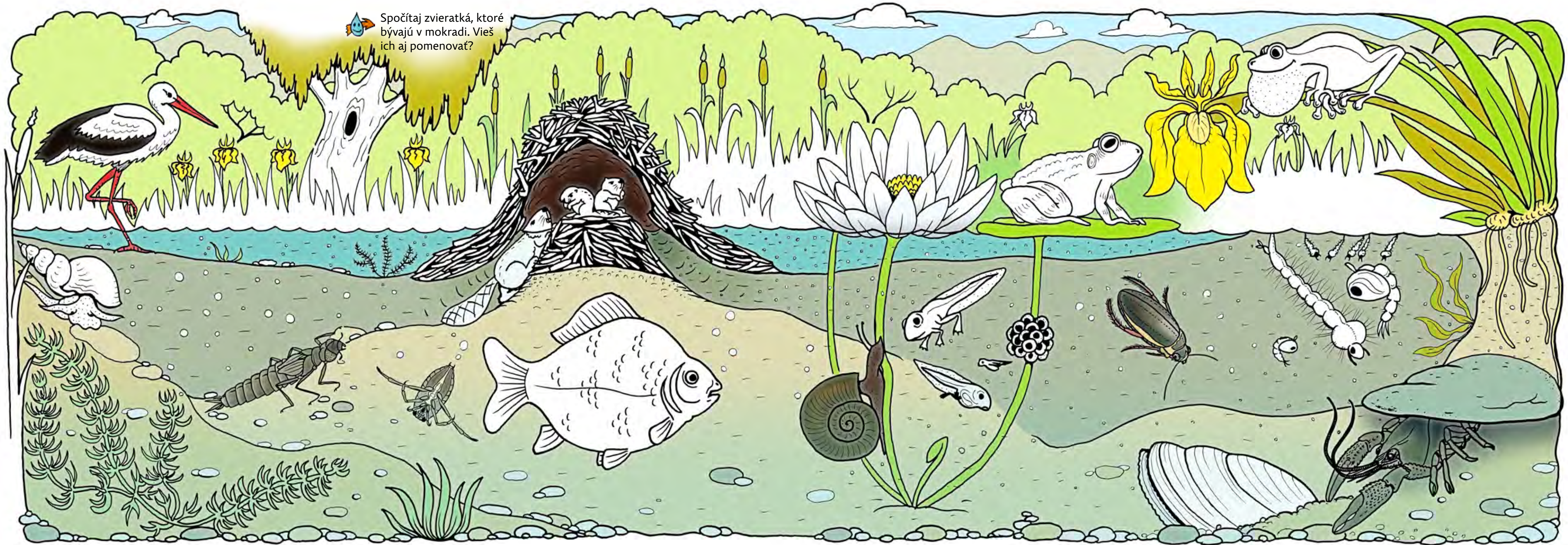
V mokradi si kačka pláva,
perie svoje si v nej myje,
do vody sa občas vnára,
ktože to tam všetko žije?

Slimák vodný na dne leží,
korčuliarka zase beží
po tej rovnej hladine
práve v tejto hodine.

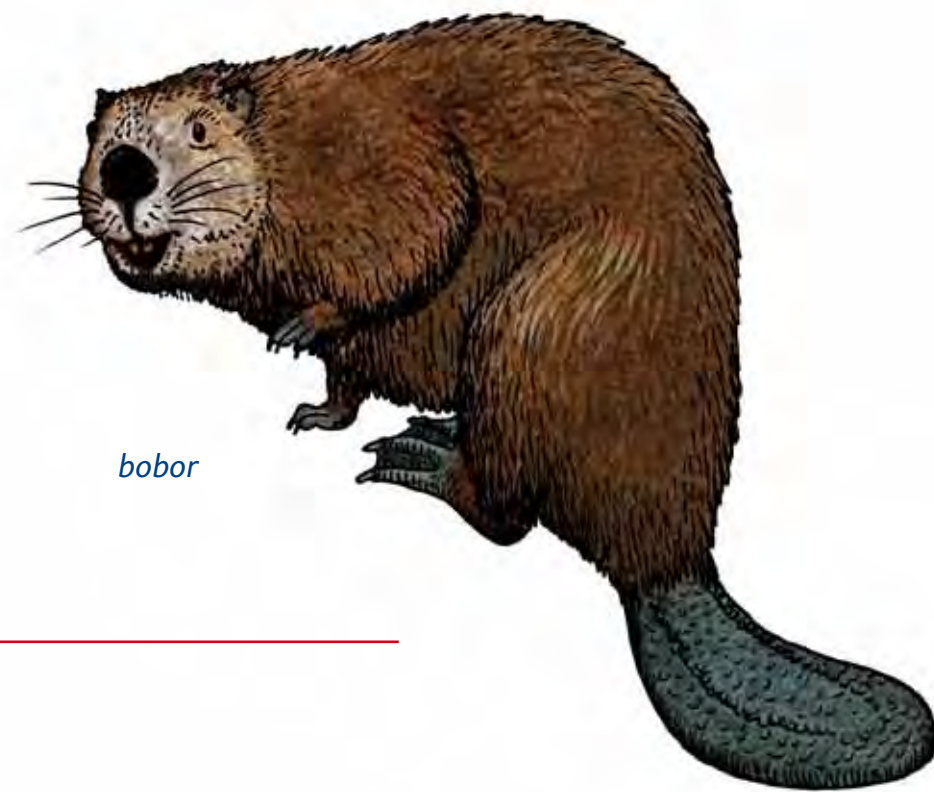

Pod kameňom na dne rak,
skúste pozrieť – je to tak.

Spočítaj zvieratká, ktoré
bývajú v mokradi. Vieš
ich aj pomenovať?

BOBRÍ HRAD

bobor

VÁŽKA A JEJ LARVA

potápnik

larva vážky

chrbtoplávka

KOMÁR A JEHO
LARVY A KUKLY

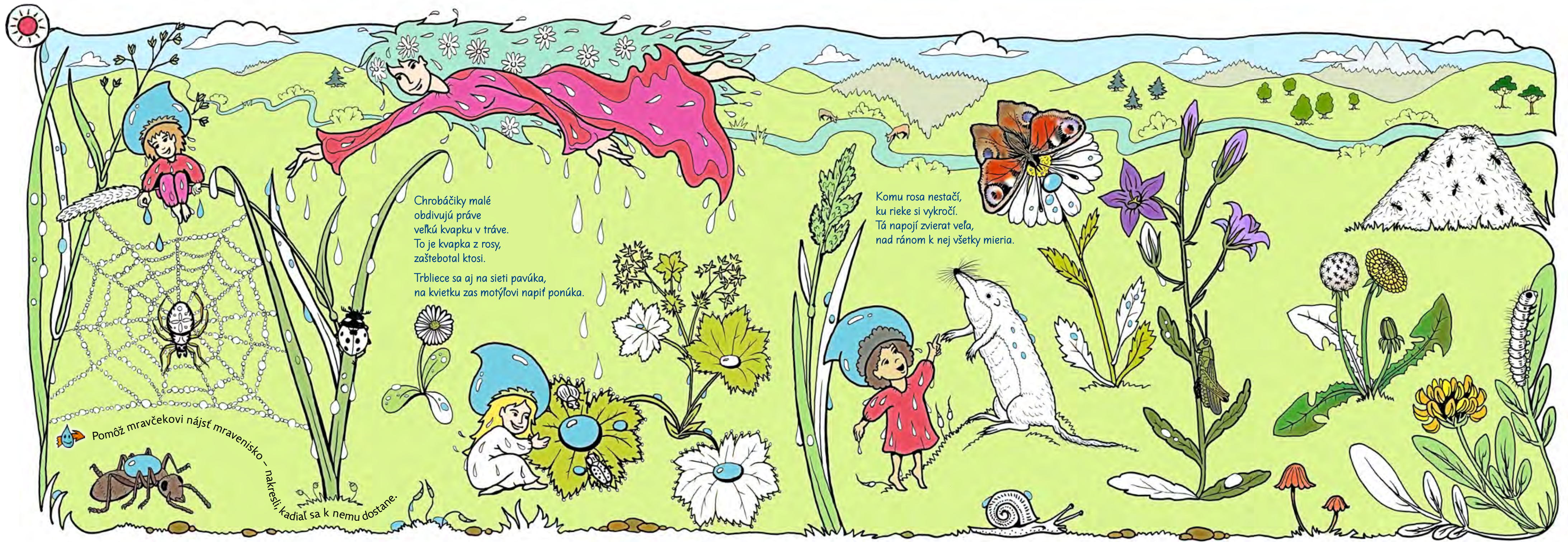

vodniak

SKOKAN A JEHO
VAJÍČKA A ŽUBRIENKY

žubrienka skokana

Chrobáčky malé
obdivujú práve
veľkú kvapku v tráve.
To je kvapka z rosy,
zaštedotal ktosi.

Trbliece sa aj na sieti pavúka,
na kvietku zas motýľovi napíť ponúka.

Komu rosa nestačí,
ku rieke si vykročí.
Tá napojí zvierat veľa,
nad ránom k nej všetky mieria.

Pomôž mravčekovi nájsť mravenisko - nakresli, kadiaľ sa k nemu dostane.

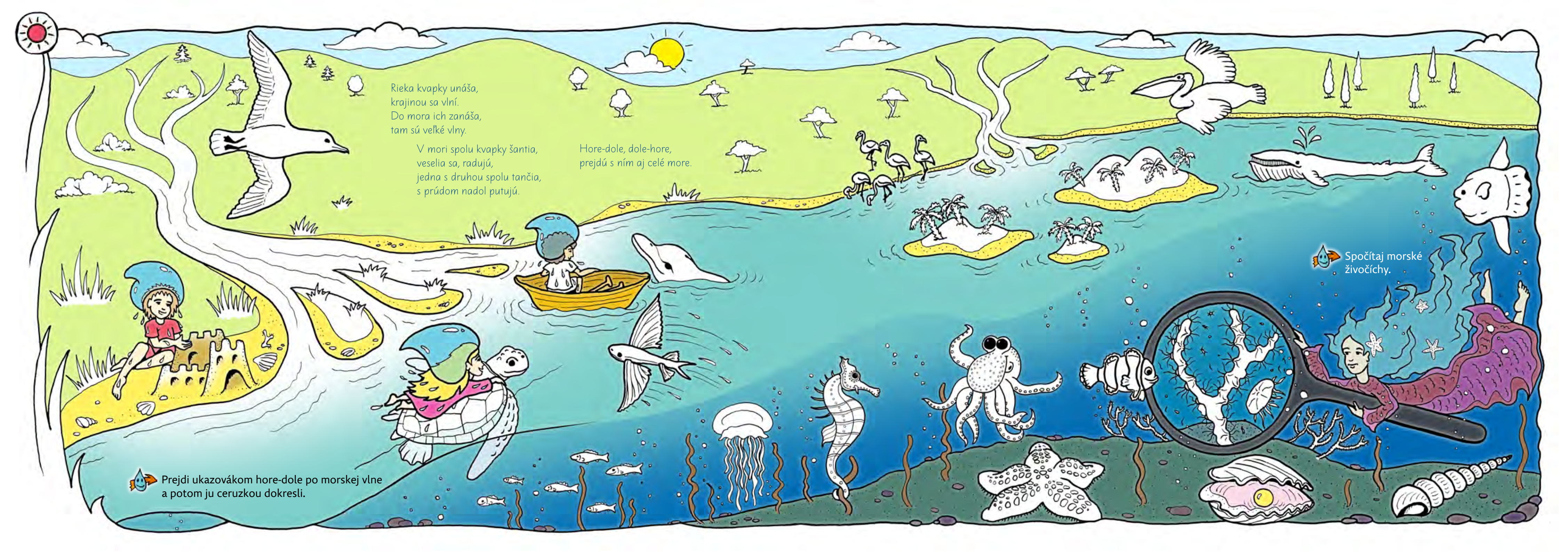
Kamaráti moji milí,
tíško buďme v tejto chvíli.
Ukážem vám nočný svet,
kto v ňom bude ešte bdieť?

Svetielko, čo v tme sa vznáša,
svetluška nám ho prináša.
V diaľke ticho sova húka,
v rybníčku už niekto kŕka.

V prírode noc nie je tichá,
veľa tvorov sa v tme mihá.
Tíško prídu k rieke piť
a potom šup – hneď sa skryť.

Pospájaj hviezdy a vytvoríš
tak súhvezdie Labuť.

Vystrihni z papiera
hviezdičky
a nalep ich
na nočnú
oblohu.

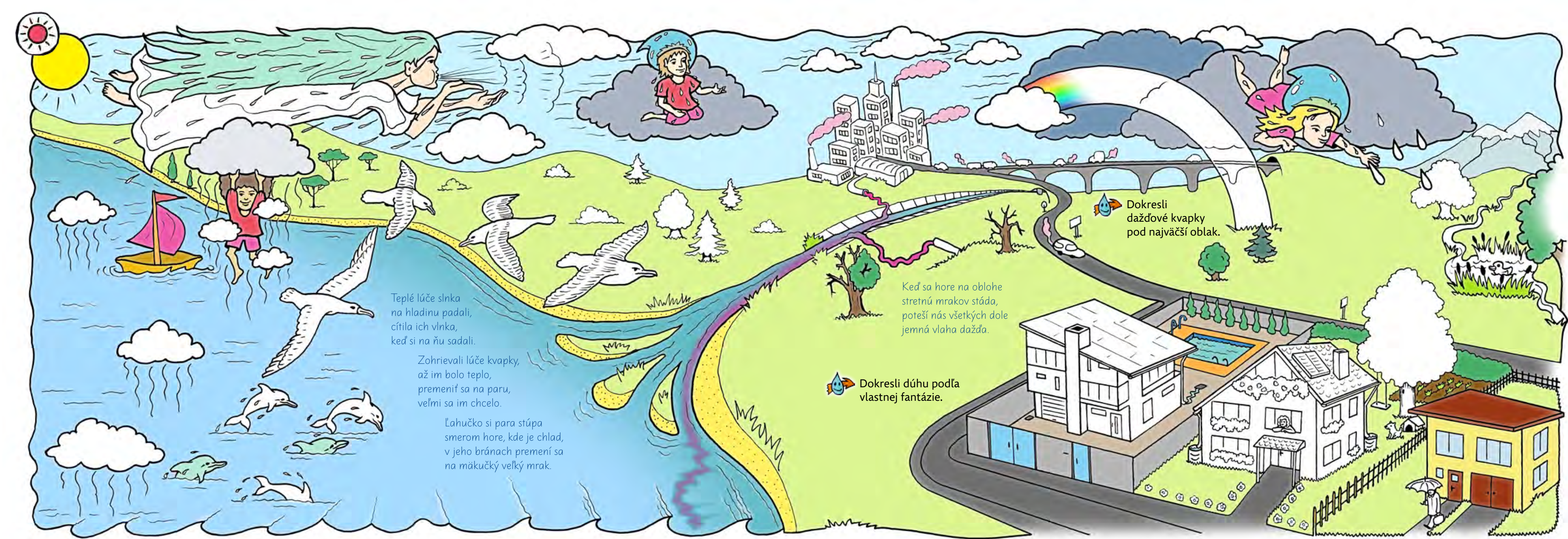
Rieka kvapky unáša,
krajinou sa vlní.
Do mora ich zanáša,
tam sú veľké vlny.

V mori spolu kvapky šantia,
veselia sa, radujú,
jedna s druhou spolu tančia,
s prúdom nadol putujú.

Hore-dole, dole-hore,
prejdú s ním aj celé more.

 Spočítaj morské
živočíchy.

 Prejdi ukazovákom hore-dole po morskej vlne
a potom ju ceruzkou dokresli.

Teplé lúče slnka
na hladinu padali,
cítila ich vlnka,
keď si na ňu sadali.

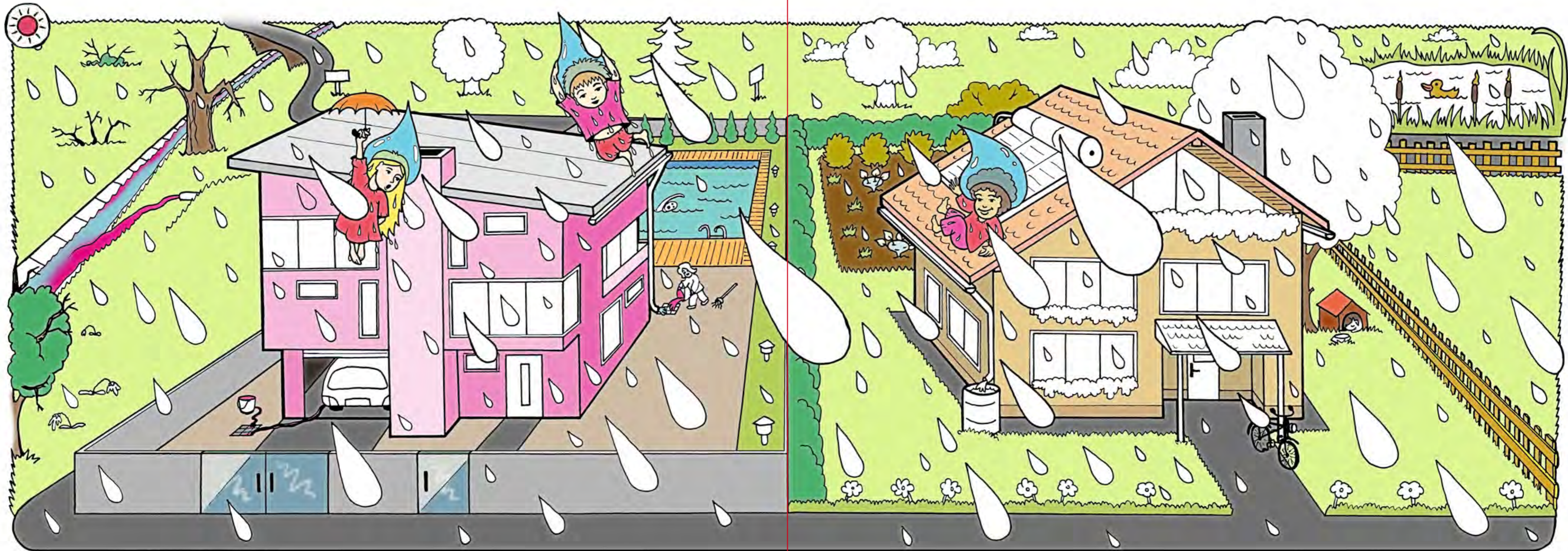
Zohrievali lúče kvapky,
až im bolo teplo,
premeniť sa na paru,
veľmi sa im chcelo.

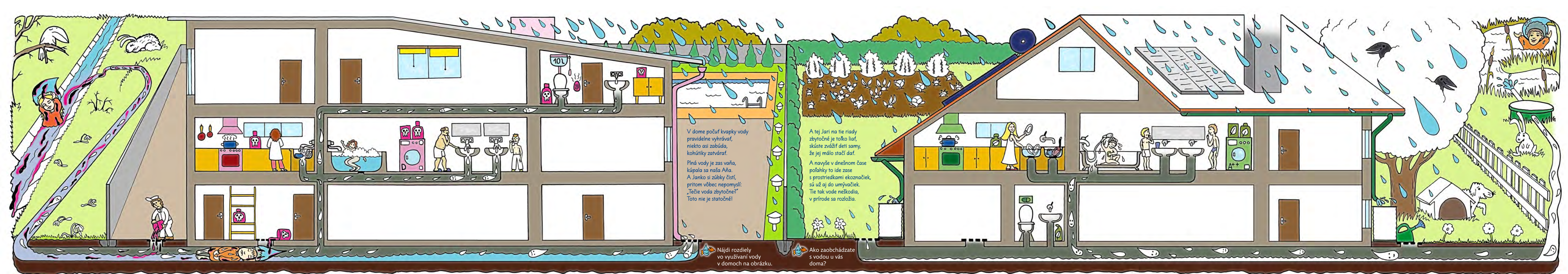
Ľahučko si para stúpa
smerom hore, kde je chlad,
v jeho bránach premení sa
na mäkučký veľký mrak.

Keď sa hore na oblohe
stretnú mrakov stáda,
poteší nás všetkých dole
jemná vlaha dažďa.

Dokresli
dažďové kvapky
pod najväčší oblak.

Dokresli dúhu podľa
vlastnej fantázie.

V dome počít kvapky vody pravidelne vyhrávať, niekto asi zabúda, kohútiky zatvárať.

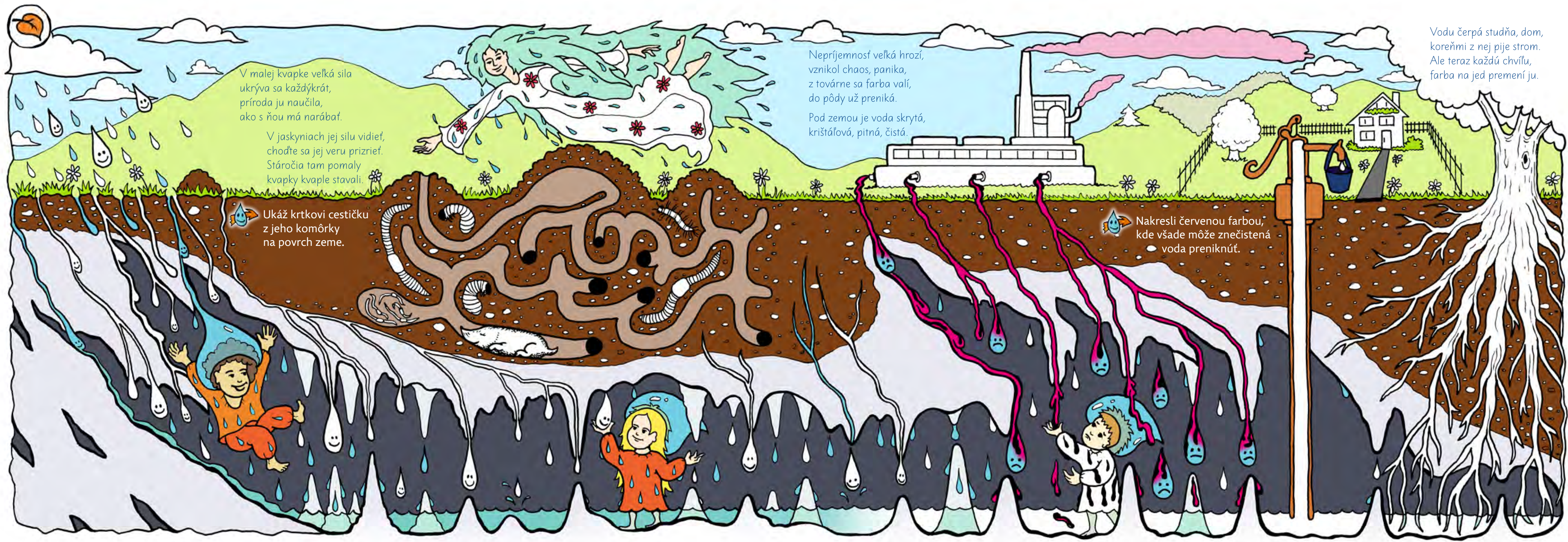
Plná vody je zas vaňa, kúpala sa naša Aňa. A Janko si zúbky čistí, pritom vôbec nepomyslí: „Tečie voda zbytočne?“ Toto nie je statočné!

A tej Jari na tie riady zbytočné je toľko liat, skúste zväžiť deti samy, že jej málo stačí dať.

A navyše v dnešnom čase poľahky to ide zase s prostriedkami ekoznačiek, sú už aj do umývačiek. Tie tak vode neškodia, v prírode sa rozložia.

Nájdí rozdiely vo využívaní vody v domoch na obrázku.

Ako zaobchádzate s vodou u vás doma?

V malej kvapke veľká sila
ukrýva sa každýmkrát,
príroda ju naučila,
ako s ňou má narábať.

V jaskyniach jej silu vidieť,
choďte sa jej veru prizrieť.
Stáročia tam pomaly
kvapky kvaple stavali.

Ukáž krtkovi cestičku
z jeho komôrky
na povrch zeme.

Nepríjemnosť veľká hrozí,
vznikol chaos, panika,
z továrne sa farba valí,
do pôdy už preniká.

Pod zemou je voda skrytá,
krištáľová, pitná, čistá.

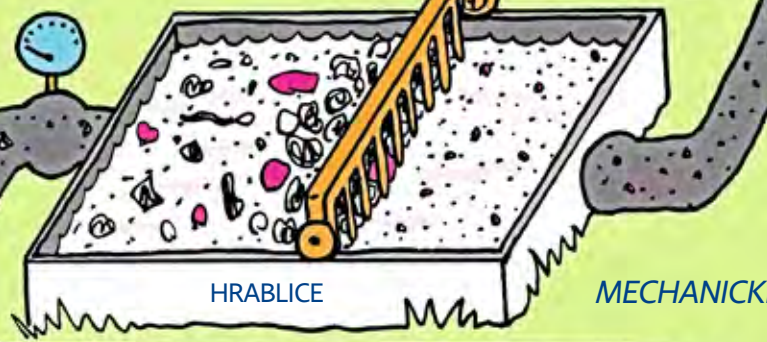
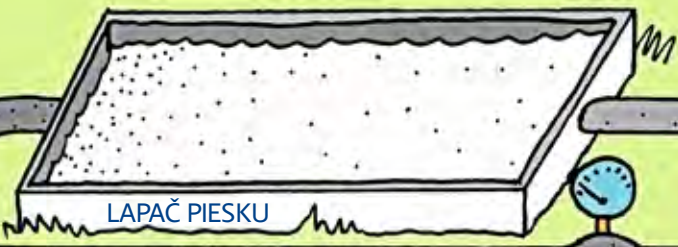
Nakresli červenou farbou,
kde všade môže znečistená
voda preniknúť.

Vodu čerpá studňa, dom,
koreňmi z nej pije strom.
Ale teraz každú chvíľu,
farba na jed premení ju.

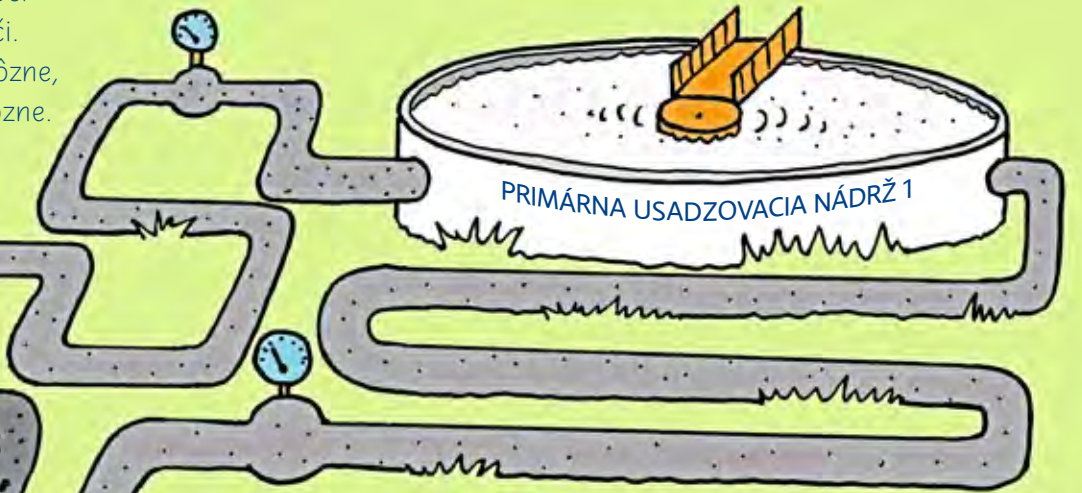
Pomôž vode nájsť cestu
cez čistiareň odpadových vôd.

Deti vody špinavé ste,
preto sme na tomto mieste.
Volajú ho čistička,
vysvetlí vám mamička.

Voda sa tu rôzne točí
ako na tom kolotoči.
Šmýkačky aj kefy rôzne,
nevzzerá to tak hrozne.

MECHANICKÉ ČISTENIE

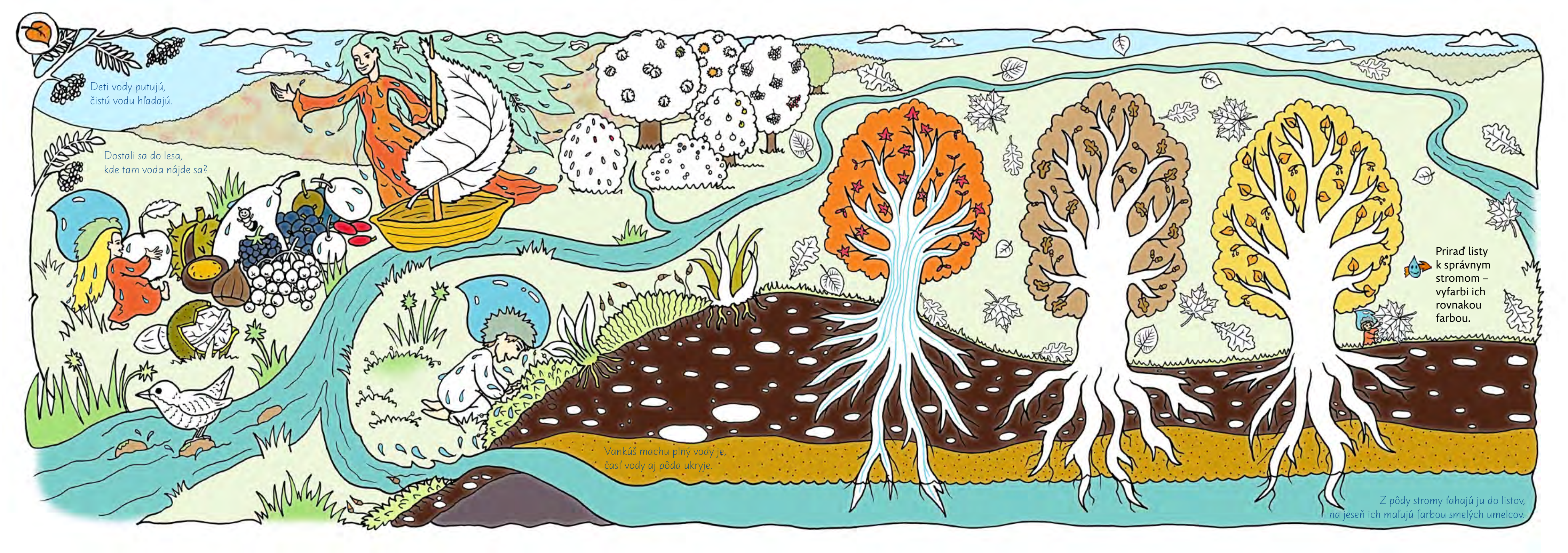
Príjemné to ale nie je,
ocitnúť sa v toľkej pene.
Nabudúce doista
inde bude očista.

Zavediem vás k mokradi,
tam sa všetkým zapáči.

Prírodnou je čističkou,
radosť byť v nej vodičkou.

Deti vody putujú,
čistú vodu hľadajú.

Dostali sa do lesa,
kde tam voda nájde sa?

Vankúš machu plný vody je,
časť vody aj pôda ukryje.

Prirad' listy
k správnym
stromom –
vyfarbi ich
rovnakou
farbou.

Z pôdy stromy ťahajú ju do listov,
na jeseň ich maľujú farbou smelých umelcov.

Deti vody nájdu hravo
brlôžteky zvieratkám,
ďakuje im žabka, ježko,
medveď si ho našiel sám.

Veverička a aj pľch
urobia si zásob vrch.
Schúlený tak do klobôčka
každý v spánku zimu prečká.

Nájdi všetky zvieratká,
ktoré sú pripravené
na zimný spánok.

Bude zima, bude mráz,
kam sa ježko, kam schováš?
Do úkrytu z lístia, machu,
prezimujem v ňom bez strachu.

V zime som ja ustatý,
dobrý brloh hľadám,
pod stromami v skalách,
v jaskyni, aj v bralách.

Diera v zemi pod lístím,
kvaki – kvaki – kvak.
Ktože to z nej vykúka?
Žabkin spací vak.

Biela vločka z neba padá
na malebnú krajinu,
mäkučko si na ňu sadá,
prikryje aj dolinu.

Čochvíľa je všetko snehom,
ba i ľadom pokryté,
na oknách sú strýkom mrazom
biele kvety vyryté.

Dokresli cencúle
na strechu domčeka.

Pospájaj stopy v snehu
a priraď ich k zvieratku,
ku ktorému patria.

Voda sa tu v kolobehu krúti,
celým svetom pritom prúdi.
Strážte preto každý jej krok,
nech je jej dosť po celý rok.

Nech z jari život prebudí,
cestou k moru nezblúdi.
Chráňte vodu – poklad veľký,
čisté nech sú naše rieky.

Rozlúčme sa spoločne,
vodu chráňme statočne!

Spomeňte si na dobrodružstvá, ktoré ste s deťmi vody zažili, a prerozprávajte si ich príbeh.

Deťi vody, vy už viete,
čo sa deje v našom svete.

Autorky: Monika Chrenková, Martina Badidová Brinzíková, Viera Lasáková, Barbara Immerová, Jana Menkynová

Kresby a DTP: Richard Watzka, RWdesign – www.rwdesign.sk | **Jazyková korektúra:** Andrea Kráľovičová

Tlač: Tlačiareň P+M grafické štúdio, Turany, www.p-mtlac.sk | **ISBN:** 978-80-89133-23-9

Vydal: Inštitút DAPHNE, www.daphne.sk, v spolupráci s Výskumným ústavom vodného hospodárstva, www.vuvh.sk, Bratislava 2011

Publikácia bola vytvorená v rámci projektu LIFE08/INF/SK/000243
Posilnenie povedomia verejnosti o význame vody pre život, jej ochrany a udržateľného využívania podľa Rámčovej smernice o vode,
ktorý sa realizuje s finančnou podporou Európskej únie z programu LIFE+ a z príspevku MŽP SR.

Viac informácií o vode a jej význame, ako aj nápady na aktivity s deťmi sa nachádzajú na www.vodajezivot.sk.

Ďalšie obrázky na vyfarbovanie nájdete na www.daphne.sk.

